

כתר התורה

ע"ש רבי יצחק אבוחצירא זצוק"ל

רבי יצחק יוסף שליט"א

בית ההוראה הארצי כתר תורה ע"פ פסקי מרן

העלון השבועי פרשת תזריע-מצורע תשפ"ה

מאמר השבוע

הרב אברהם רחמים

עצמה של שמחה

נוכח את החידוש העצום, מדברי הגמרא: "אין שכינה שורה, לא מתוך עצבות; ולא מתוך עצלות; ולא מתוך שחוק; ולא מתוך קלות ראש; ולא מתוך שיחה; ולא מתוך דברים בטלים. אלא, מתוך דבר שמחה של מצוה, כנאמר בשאול המלך "וְהָיָה כִּנְגֹן הַכִּנְגֹן וְהָיָה עָלָיו יָד ה' "(שבת ל:).

וכן, מוזכר ביעקב אבינו, מזמן שיוסף נעדר מביתו ומאן להתנחם לא שרתה עליו שכינה, עד אשר נודע לו שיוסף חי עומד בצדקתו ומושל במצרים, או אז נאמר: 'וְהָיָה רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם'. פרש"י: שרתה עליו שכינה שפירשה ממנו. (ויגש פ' מ"ה כ"ז) אם כן, המסקנה העולה מכל האמור: שמחה גוררת השראת שכינה. וכמובן - שכינה נמצאת רק באדם טהור.

כעת הכל ברור ופשוט, האשה מקדימה להיטהר מטומאת לידתה בלידת זכר, רק בשל מידת השמחה הקיימת בה: זכר - שבוע. נקבה - שבועיים.

מעתה נשכיל להבין, מדוע בפרשת 'כי תבא' אנו שומעים דברים מחרידים בהעדר השמחה, כנאמר: "וּבְאוּ עֲלֵיךְ כָּל הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה וְרַדְפוּךָ וְהִשְׁגִּיחוּךָ... תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עָבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵב מְרֹב כָּל".

והביאור הוא כך: תפקיד המצוות לקרב ולדבק את האדם בקב"ה. בקיומם - הארת ה' שורה על האדם וניצול מכל 'מרעין בישין'.

אך מה לעשות, כאשר 'אדם טובל ועצבות בידו' - מקיים מצוות ולא בשמחה. הרי במצב זה הינו דומה לאדם המנסה להדביק שני לוחות עץ בדבק נגרים מקצועי, אלא שמיד אחר שמרח את הדבק הרטיב את מקום החיבור במים, במצב זה גם הנגר החובב יוכל לומר בהחלטיות שהדבק לא יעניק תוצאות רצויות, אדם זה יגיע לריק!

והנמשל: המצוות וכל המעשים הטובים תפקידם לדבק את האדם בקב"ה, אולם, כאשר האדם עצוב, חוסר השמחה מונע מן 'הדבק' לפעול. בשל כך הקב"ה מקפיד מאוד על האדם שמונע מעצמו השראת השכינה.

לכך אנו מתפללים: "שמח נפשנו בישועתך - וטהר לבנו לעבדך באמת". לפי שטהרת הלב לעבודת ה' באמת, תלויה בעיקר בשמחה.

נוכח לחיות בשמחה וטהרה תמיד - אמן!

בפרשה אנו קוראים: "אִשָּׁה כִּי תִזְרֹעַ וְיָלְדָה זָכָר וְטִמְאָה שְׁבַעַת יָמִים... וְאִם נִקְבָּה תֵּלַד וְטִמְאָה שְׁבַעַת יָמִים..."

והשאלה: מפני מה חילוק זה. מדוע לזכר טמאה שבעה ימים ואילו לנקבה שבועיים, מה ההבדל בין השניים?

אכן, שאלה זו כבר נשאלה בגמרא (נדה לב:) "מפני מה אמרה תורה זכר לשבעה ונקבה לארבעה עשר?"

והגמרא משיבה כך: "זכר שהכול שמחים בו - מתחרטת לשבעה, נקבה שהכול עצבים בה - מתחרטת לארבעה עשר."

ביארו המפרשים. זכר יש בו את שמחת מצוות המילה. ועוד, זכר נוטריקון 'זה - כר' ('כר' - לשון מזון) שבא לעולם וככרו בידו, בכוחו לפרנס את עצמו, ולכן אין דאגת מזונותיו על הוריו.

אולם. נקבה, בת מלך - אין כבודה לצאת לעבודה בחוצות, הרי שדאגת מזונותיה על הוריה, הם דואגים על שפע פרנסתם שהקב"ה ישפיע להם מזונות אף לצורכה. יתרה מזו, דאגת ההורים לבתם הינה בכל עת, כל משך חייהם, בעודה ילדה שמישהו לא ינצל את תמימותה, נערה עם מי תתחתן אחרי שהתחתנה שבעלה ידאג לה באמת ויבין את כל המעשים הלא מובנים שעושה וכו'..., כך דאגתם אל הבת הרבה יותר מדאגתם אל בנם. לכך - בלידת נקבה קיימת דאגה יתרה בצידה.

וכעת נותר להבין. מהו הקשר בין התשובה לשאלה? מה שייד עניין טומאה - לשמחה. הרי טומאה, זו מציאות קיימת! אם כן, מדוע נאמר שאחר שבעה ימים מיום הלידה כאשר אשה שמחה בבן זכר, התורה מטהרת אותה בו ביום שגדלה השמחה. ולעומת זאת, בנקבה, שהשמחה מתאחרת, טהרתה - מתעכבת עמה, עליה להמתין שבוע נוסף בטומאה? אלא מכאן אנו מגלים יסוד גדול. כידוע ומפורסם לכל בר ישראל, טהרה - גוררת ומשפיעה שמחה. אלא שעל פי דברי הגמרא מתחדש חידוש עצום - 'שמעו ותחי נפשכם'!

לא רק טהרה משפיעה שמחה אלא - 'השמחה' - היא עצמה גוררת ומשפיעה את הטהרה!

פירוש: טומאה הבאה לאדם, יסודה בעצבות. ואילו טהרה השורה על האדם, מקור ביאתה מחמת שמחת מצוה.

הרב אלון בן שבת

שאלה

בענין היום ה' באייר שהוא חג העצמאות שנקבע לרגל הקמת המדינה, ובקרב שומרי התורה ישנם כמה וכמה דעות ויש אשר מתנגדים לזה בכל תוקף ומנגד יש שמוחשיבים אותו לחג של ממש. האם ישנה דרך ממוצעת בכל זה, והיאך יש לנהוג ולהורות בענין אמירת ההלל וברכת שהחיינו ואמירת תחנון ושמיעת מוזיקה ותספורת ביום הזה?

תשובה

אין אני בא להכניס ראשי בדבר זה אשר אנו רואים בו מחלוקות רבות, אולם אכתוב בקצרה מה שכתב בזה מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל בדברים מפורשים ביביע אומר חלק ו סימן מא – מב. וחלק י סימן נג ובמילואים שם, וביחוד דעת חלק ז סימן פא ובהערה בגליון שם. ובמה שדרש בזה ברבים.

ראשית לענין עצם ההודאה ביום הזה (ללא קשר לאמירת ההלל) הנה אין ספק שעצם הקמת המדינה הוא נס גדול ועצום ועל גביו נס הניצחון במלחמת השחרור שרבים קמו עלינו לכלותנו הלא הם צבאות ערב אשר סביבותינו והקדוש ברוך הוא הצילנו מידם ונתן חלשים ביד גיבורים ורבים ביד מעטים.

ובפרט שעל ידי כך שהוקמה המדינה עלו ובאו מליוני יהודים מכל קצוות תבל לארץ ישראל והיא כיום מרכז התורה הגדול בעולם כולו וכמו שכתב בזה ביביע אומר חלק ו סימן מא אות ה שזהו ממש כחזונו הנפלא של עמוס "הנה ימים באים נאום ה' והשלחתי רעב בארץ, לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דבר ה'.

וע"ש עוד שהביא מספר התקופה הגדולה של הגר"מ כשר זצ"ל שהביא כרוז בשם "דעת תורה" שחתומים עליו כמעט כל גדולי הדור, וקוראים את הקמת מדינת ישראל בשם אתחלתא דגאולה ומכל מקום הואיל ורב הדרך לפנינו כדי להגיע אל המנוחה ואל הנחלה הן מבחינה מדינית והן מבחינה צבאית, ומנהיגי צבאות ערב, למרות התבוסות והמפלול שנחלו, עודם מאיימים השכם והערב לצאת למלחמה נגדנו, ומנפנים בחרבותיהם ובקשתותיהם, חרבם תבוא בליכם וקשתותם תשברנה, אני שלום וכי אדבר המה למלחמה, וכו'.

ומבחינה רוחנית אשר ירוד אלף מעלות אחורנית, ועדים אנו להתדרדרות מוסרית מדהימה, המתירנות גוברת וההתפרקות משתוללת בראש כל חוצות, חוסר צניעות בגדי פריצות וכו' ע"ש באריכות, הלזה קוינו וציפינו במשך כאלפיים שנות גלותינו, ומסיבות אלה הרבה משלומי אמוני ישראל אשר רואים שעדיין שכינתא בגלותא, נוהגים שלא

המשך בעמ' 3

הלכה למעשה
הרב יצחק אלון

תוקפה של צוואה חזותית ומצולמת

שאלה: ראובן היה איש חולה מאוד אבל צלול בדעתו, עד פטירתו הוא היה גר בדיור מוגן יוקרתי בת"א, כל ארבעת ילדיו נמצאים בארה"ב, ומכיון שהוא הבין את מצבו וידע שהוא חולה מאוד "ושעותיו ספורות" הוא הזמין צלם מקצועי שצילם אותו בוידאו, ובהסרטה רואים איך שהוא מתאונן על מצבו וגורלו, ועל כך שיתכן והוא ימות יחידי ללא שילדיו יהיו לידו, ובסיום הדברים הוא מצווה כי אשתו תוכל לגור בביתו הפרטי ברעננה כל ימי חייה או לחילופין עד שתינשא לאדם אחר, ואח"כ יחולק הבית לכל ארבעת ילדיו (3 בנים ובת) בשווה. את סרטון הוידאו הוא הספיק לשלוח לילדיו, ולאחר שעתיים הוא שבק חיים לכל חי. בניו פנו לביהמ"ש המקומי על מנת לאמת את הצוואה ואת ההסרטה כך שלא נעשתה שום השפעה זרה על ראובן, ואכן הסרטון הוא אותנטי.

נתבקשתי ע"י קרוב משפחה לבדוק האם צוואה כזו שנעשתה בע"פ וללא קניין יש לה תוקף הלכתי? זאת ועוד, הציווי שצוה ראובן מתייחס גם לפעולות שיהיו לאחר שאשתו תמות או שתינשא האם במקרה כזה חלה הצוואה?

תשובה: על פי הפרטים המובאים בשאלה יתכן שהצוואה תקפה הלכתית, וזאת למרות עפ"י החוק הדבר לא פשוט כלל ועיקר.

נימוקים: ענייני צוואות זה תחום רחב מאוד, וטכנית אי אפשר להקיף ולצמצם את הדברים למאמר אחד, וגם נושא הצוואות המצולמות שבזמננו תופס תאוצה, עדיין לא נקבע כתיקון לחוק הירושה תשכ"ה, האמנם משרד המשפטים פרסם בחודש אדר תשפ"א 'תזכיר חוק הירושה החדש' וזאת לשם קבלת הערות הציבור על תוכנו. התזכיר מכונה תזכיר חוק הירושה, התשפ"א-2021 מטרתו של התזכיר היא להטמיע שינויים מהותיים בחוק הירושה המקורי שנכנס לתוקף עוד בשנת 1965. במסגרת תזכיר חוק הירושה החדש הוטמעו מספר הוראות חדשניות בחוק שנחקק בשנות השישים, שמטרתן לעדכן ולו במעט את החוק ולשקף את ההתקדמות הטכנולוגית מאז חיקוקו ואת העקרונות שלדעת המחוקק משקפים את דעתו של הציבור כיום ביחס לירושה ונתיביה. ובין היתר זה בעריכת צוואה באמצעות הקלטה חזותית, מכיון שכיום ההוראות הנוכחיות של חוק הירושה קובעות כי ניתן לערוך צוואה בארבעה אופנים בלבד [בכתב בפני עדים, בעל פה, בפני רשות, או בכתב יד] כעת מציע התזכיר להוסיף דרך חמישית לעריכת צוואה באמצעות הקלטה חזותית שתעמוד בתנאים הן לעניין שמירתה והן לעניין מקוריותה. מדובר בפועל במתן אפשרות של עריכת צוואה בוידאו המכונה גם "צוואה חזותית" או "צוואה מצולמת".

ולהלכה ולמעשה, למרות שבדרך כלל אי אפשר להעביר בעלות בלא מעשה קניין (חו"מ סי' קפט, א) תיקנו חז"ל 'שדברי שכיב מרע ככתובים וכמסורים דמי', דהיינו שחולה הנוטה למות המחלק נכסיו בצוואה בדיבור בעלמא הרי היא חלה כאילו עשה בו קניין המועיל (סי' רנ, א).

וטעם הדבר, שחששו חכמים שלא יספיקו לעשות קניין כראוי ככל

המשך בעמ' 4

לומר כלל הלל ביום העצמאות, ואין לתקן כלל לומר הלל בתוך התפילה אפילו בלא ברכה, ורק אפשר לומר מזמורי ההלל אחר התפילה ללא ברכה ואין להכנס בספק ברכה לבטלה.

וכתב על זה ביביע אומר ולא אחד כי עם כל הצללים הנ"ל ישנם אורות גדולים שאי אפשר להתעלם מהם כי מדינת ישראל היא מרכז התורה בעולם כולו ורבבות בחורי חמד מטובי בנינו היקרים עוסקים בתורה יומם ולילה בישיבות הקדושות וכו' ומכל מקום כיון שעדיין לא נשלם הדבר ויש כאן רק התחלה טובה אין חיוב לומר הלל בברכה ע"ש.

וע"ש באות ו שהביא מהחזון איש שאין לקבוע ולחדש תענית ביום השואה מדעתנו וכו'. ועל אחת כמה וכמה שאין אנו רשאים לקבוע הלל בברכה. והוסיף מרן ז"ל: ומיהו שפיר דמי לומר מזמורי ההלל דרך קריאה בעלמא ותו לא. ע"ש.

וברור שכל הנידון ביביע אומר הוא לענין אמירת ההלל אבל לעצם גוף ההודאה פשוט וברור שיש לנו להודות בצורה קדושה (ולא בפארקים ועשיית בשרים על הגריל והסתובבות במקומות של פריצות וצפייה במופעי הראווה מטעם המדינה שעל זה נאמר חגיכם ומועדיכם שנאה נפשי) להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו ואל לנו להתכחש לחלק הטוב שיש בדבר.

ושמעתי בדרשה מאת מרן ז"ל שהשיב על אותם הטוענים שאין לנו להודות על הקמת המדינה מאחר והיא הוקמה על ידי אנשים הרחוקים מדרך ה' בעליל ולא יתכן שהם שלוחי ה', והשיב כנגד זה מאותו המעשה שרשב"י הלך לבטל גזירת המלכות שלא להימול וכו' ושלחו לו מן השמים שד בשם בר טמליון לסייעו, ובאותה השעה בכה רשב"י ואמר, הגר שפחת שרי זכתה ושלחו לה מן השמים מלאך ה' להושיעה, ואנו אין זוכים להיוושע אלא על ידי שד, אלא שעכ"פ קיבל זאת מאת ה' והלך עימו וזכה וביטל הגזרה. ואף כאן כך היה רצון ה' לסייענו על ידי אותם האנשים, ולא מחמת כך נמנע עצמנו מלהודות.

וראה עוד בחלק י סימן נג שהביא בשם מרן החיד"א שהעלה כמהר"ם אלשקאר שעיר ואם בישראל שנעשה להם נס רשאים לקבוע אותו היום ליום טוב ודלא כהפ"ח שחלק על זה, רק שלא יאמרו ההלל כלל אפילו בלא ברכה, ואחר התפילה יקראו המזמור שיש בו כו' פעמים כי לעולם חסדו שהוא כעין הלל. ע"ש.

ומכל זה נלמד שאף שאין לנו לומר הלל כלל אפילו בלא ברכה ואפילו אחר התפילה (אלא אם כן ירצה לקרא בדרך קריאה בעלמא) מכל מקום ודאי שזהו יום שבו אנו אמורים להודות להם על החלק הטוב שנעשה עבורנו בעקבות הקמת המדינה.

וראיתי מי שנתן משל בזה להורים שציפו שנים רבות לילד ואכן נולד להם בן אבל לצערם כי רב הוא היה נכה ופגוע ברוב אבריו, הלזה יקרא שמחה? ואף כאן עם ישראל חיכה וציפה לתחילת הגאולה ולשובו אל הארץ הקדושה אך באו אלו הרחוקים מדרך ה' והקימו מדינה שרחוקה בתכלית מדרך התורה והמצוות ואף

העבירו רבים וטובים על דתם הלזה יקרא שמחה?! ולענ"ד המשל אינו מדוקדק, כי היה צריך להמשיל שאחרי כמה שנים זכו אותם ההורים ונולדו להם ב' ילדים אחד צדיק ואחד רשע, ובוודאי שייגיל וישמח ליבם לכל הפחות על הבן הצדיק. ואף כאן בעקבות הקמת המדינה אירעו אירועים נפלאים וגם אירועים קשים מאוד ואנו נבוא ונודה להשי"ת על החלק הטוב שיש בזה.

ועין עוד בשו"ת יחווה דעת חלק ז סימן פא מה שכתב בענין יום העצמאות ויום ירושלים. וע"ש בהערה שהביאו מכתב שאלה למרן מאחת הישיבות אם לומר תחנון והשיבם שילמדו תורה כרגיל ביתר שאת באותם הימים אולם תחנון אין לומר.

וכמו כן ראה במילואים ליביע אומר חלק י סימן נג שהביא מספר מועד לכל חי שרצה לומר שמותר בתספורת וגילוח באותו היום שנעשה לציבור נס וקבעו אותו ליום טוב והודאה. ע"ש. וע"ש בשו"ת יין הטוב להראש"ל הרי"צ ניסים זצ"ל שכתב שמותר להסתפר ביום זה וכן דעת הראש"ל הרב בן ציון אמיר חי עזיאל זצ"ל.

וכן הדין לענין שמיעת מוזיקא ביום הזה. אולם לענין הלכה כיון שעדיין יום זה לא התקבל בצורה ברורה בקרב כל אחינו בית ישראל, אין להורות היתר בגילוח ושמיעת מוזיקא ואין להורות דבר התמוה לרבים.

ולכן די לנו בהודאה להשי"ת ביום זה על החלק הטוב שאיתרחיש לנו בעקבות הקמת המדינה.

ובענין ברכת שהחיינו ראה מה שכתב בזה ביביע אומר חלק ו סימן מב ובמסקנתו העלה בצורה נחרצת שאין לברך ברכת שהחיינו כלל ולהכנס בעון החמור של ברכה לבטלה. ע"ש.

הלכך למסקנה:

אין לומר ברכת שהחיינו כלל, ואין לומר הלל כלל אף בלא ברכה, ואפשר אחר התפילה לומר ההלל דרך קריאה בעלמא, וטוב לומר המזמור בתהילים שיש בו כו' פעמים כי לעולם חסדו.

ואין להורות היתר להסתפר ולהתגלח ולשמוע מוזיקה, ומכל מקום אין להרעיש ולעשות מחלוקת למי שנוהג בזה היתר.

וחובה קדושה על כל רבני וגבאי הקהילות בכל המקומות לעשות יום שכולו תורה ויביאו רבנים דרשנים מושכים את לב העם וגם יביאו מיני מאכל ומושקה למשוך את ההמון וזוכים ומזכים את הרבים ומקדשים את היום הזה ומקרבים את ישראל לאביהם שבשמים.

בברכה

אלון בן שבת

מטרות העמותה

קמחא
דפסחא

לימוד
שירת
הבקשות
לילדים

בית
הוראה

לימוד
טעמי
המקרא

כולל
אברכים

צוואתו של החולה, וכיוון שהוא מסוכן למוות שמא תיטרף דעתו ותתקרב מיטתו מחמת כך, לכן תיקנו חכמים שדבריו יחולו באמירה בעלמא אף שלא עשה קניין (סמ"ע שם סק"א).

ישנם כמה פרטים בד"ן זה:

ראשית, המצווה צריך להיות חולה מסוכן 'שתשש כוח כל הגוף וקשה על כוחו מחמת חולי עד שני יכול להלך על רגליו בשוק והרי הוא נופל על המיטה הוא נקרא שכיב מרע'

שנית, תקנת חכמים זו היא דווקא אם נראה מדבריו שמחלק נכסיו מתוך דאגת מיתה. וזאת באחת משתי דרכים: או שמחלק כל נכסיו, שמזה שלא משקר לעצמו כלום אנו רואים שכוונתו לחלק מחמת מיתה. (שם, סעיף ד ונתיבות המשפט סק"א), או אם הוא מזכיר בדבריו בפירוש שנותן מחמת מיתה או שמתאונן על מיתתו (שם סעיף ז וסמ"ע סק"א) או שהוא אומר שהיא מתנת שכיב מרע (שם, סעיף ט)

שלישית, אם גילה בדעתו שאינו הוא סומך על תקנה זו, שדברי שכיב מרע ככתובים וכמסורים אין התקנה מועילה לו, ולכן אם עשה קניין על צוואתו אין המתנה חלה באמירה אלא מכוח הקניין. וכיוון שכל מתנת שכיב מרע חלה רק לאחר מיתה ואילו הקניין אינו יכול לחול לאחר מיתה, נמצא שמתנה כזו בטלה ומבוטלת, ופתרון לכך הוא לגלות דעתו שהקניין נעשה רק לייפוי כוח ולא להפקיע כוח תקנת חז"ל של מתנת שכיב מרע, או לחילופין יש לעשות קניין המועיל, כגון: שיפרש בו שיחול מעכשיו, או יכתוב בשטר שנעשה באופן המועיל. (שם, סעיף יז).

נמצא שצוואה זו עם מתנת שכיב מרע גמורה, שהרי המצווה היה חולה מסוכן, הוא הזכיר בצוואתו את מיתתו, וכן לא עשה קניין בנוסף לצוואה, לפיכך כשהוכח שהסרט אינו מזויף צוואתו קיימת, ומחייבת את היורשים.

בקשר לשאלה השנייה הדין הוא שמתנת שכיב מרע חלה גם אם הוא מצווה לעשות דבר שיחול זמן רב אחר מותו (שם, סעיף א ברמ"א, ונתיבות משפט סי' רמח סק"א וסק"ה), ולפיכך, גם חלקה השני של הצוואה קיים, ובבוא הזמן יחולקו הבנים והבת את הבית בשווה.

הדברים כמובן נכתבו בקיצור נמרץ מקוצר היריעה ויש להרחיב בנושא זה.

בברכה יגאל אלון ס"ט.

שור המצאה מן המדרח

הרב יוסף חיים בן שבת

הרב שלום שרעבי

על מי מן הבן איש חי כתב שזכתה העיר בגדאד שאותו גדול עבר בה. בספר "שם הגדולים" כתב עליו תלמידו החיד"א: "אחד קדוש בדורו, מקובל מופלא. וברוב בקיאותו וחכמתו היה מייחד ייחודים כמו שכתב רבינו האריז"ל, תיקון רחל ותיקון לאה כמשפט, והיה מייחד ייחודים כמו שכתב רבינו האריז"ל בשער רוח הקודש" ע"כ. הוא היה גדול המקובלים בדורות האחרונים ושאר הרב פלאגי" כותב עליו שהיה ניצוץ נשמתו של האריז"ל הקדוש. עניו שבנונים וענק שבענקים.

הרב שלום שרעבי זצ"ל, המכונה גם הרש"ש הקדוש. נולד בשרעב שבתימן לאביו רבי יצחק. יש אומרים שנולד ביום פטירתו של רבי שלום שבזי שהוא בט' בשבט או ב' בשבט שנת ה'תמ"ו. חותנו היה ר' גדליה חיון. מגדולי חכמי תימן וא"י.

וכן מתאר רבנו יצחק הכהן בסוף שער הגלגולים לרבנו האריז"ל בהקדמה לח'. רבנו האריז"ל אמר לתלמידיו לפני מותו שעוד יחזור לעולם הזה שוב להמשיך להנחיל את תורתו תורת הסוד. עמד רבי יצחק תלמידו ושאל אותו, איך תהיה ביאתך עלינו? הרי יניח עומד למוות? ענה לו האריז"ל: אין לך עסק בנסתרות איך תהיה ביאתי אליכם אם בהקיץ אם בחלום אם בגלגול, ועתה צא מהר כי כהן אתה ותכף נשמתי צריכה לצאת מהגוף. לא יצא רבי יצחק אל המפתח וכבר השיבה האריז"ל נשמתו ליוצרה. מיתת נשיקה. ע"כ תאורו המרטיט של רבנו יצחק תלמידו.

וכפי שכבר כתבנו לעיל רבנו חיים פלאגי" כותב: מסורת ביד רבותינו גדולי המקובלים שהאריז"ל חזר בגלגול של רבנו הרש"ש. על יציאתו מתימן כתב הגדול הגאון רבינו יוסף חיים בן איש חי זצ"ל בספרו "בן יהודה" ז"ל: ודע, כי אבותינו סיפרו לנו על רבנו הרש"ש ז"ל, כשיצא מארץ תימן וכו' בא לעירנו בגדד עובר אורח כדי לילך לירושלים דרך דמשק... וכו'. ובזמן ישיבתו פה, היה הולך ביום לישיבה וכו' ויושב ללמוד זוהר הקדוש עמיהם. ואומרים: כאשר היה לומד בזוהר פרשת בלק היה רבנו לומד הזוהר בהתלהבות ובקול רם, וכשהגיע לתיבות "כה תדבר" וגו' היה מוציא תיבת "כה" מפיו בחזקה ותוקף ליבו בכח גדול. ויאמרו לו הזקנים היושבים שם: "מדוע אתה צועק בתיבת "כה" בתוקף ובקול גדול וקורא אותה בכח גדול מאוד? ויאמר להם בלשון ערבית של תימן בזה הלשון: "האדי אל כה חרקת קלבי" (תרגום: זאת ה"כה" שרפה את ליבי) עד כאן שמענו מאבותינו. נמצא צדיק זה קודם שזרח אורו בירושלים תנ"כ, בא אל ארצנו ודרכו רגליו על רחובות עירנו, כדי שיהיו מניחים אותו עטרה בראש, ואשרי עין ראתהו, זכותו יגן עלינו אמן. עכ"ל.

ומשם המשיך הרש"ש לחאלב, שם שימש לפרנסתו כעגלון לגביר, ומשם המשיך אל ארץ ישראל.

מצדיק נסתר לגאון מפורסם. מעיקרא מורנו הרש"ש הסתיר את עצמו, ועבד כשמש בית כנסת בישיבת המקובלים בית אל אצל ראש הישיבה – הגאון רבינו גדליה חיון זצוק"ל. הוא היה מחזיר את הספרים למקומם ומעלה אור במנוחות. וכך, יום אחר יום, מסתופף שלום בצילה של חכמת הקבלה במסווה של משרת חרוץ. ואז קרה הדבר. בישיבת רבי גדליה חיון, היו מתקשים ומתחבטים הלומדים מדי יום ביומו בקושיית גדולות ועצמות ואין פותר אותם. ופעמים אף ראש הישיבה רבי גדליה לא היה מצליח להשיב לשאלות תלמידיו. רבי שלום העניו שמע והאזין לכל השקלא וטריא וכמעט שפלט התשובה מפיו מתוך ריתחא דאורייתא. אך מיד נעצר, אין הוא רוצה לחשוף את זהותו, עדיין לא הגיעה העת.

עץ עצה בעצמו וקיבל החלטה, ומעט לפני חצות, טרם שמגיעים המקובלים לבית המדרש, ישב וכתב על הנייר את התשובות לשאלות שעלו והטמין בתוך ספרו של רבי גדליה. לאושרם של רבי גדליה וחבורת תלמידיו לא היה קץ, אולם מי הוא המטמין הגאון הלה? ולא ידע איש את זהותו. והיה רבי גדליה מפציר בתלמידיו לפתור את התעלומה ולגלות מי מהם עושה זאת, אך לשווא.

כשנודע לה על הפרשה המסתורית, החליטה חנה, בתו של רבי גדליה, שהיא תפתור את התעלומה. בעד החלון עמדה השקיפה, חרש, בלילה. והנה עיניה הרואות את המשרת שלום נכנס בחשאי ובלע בעלטה אל תוך ביהמ"ד, מעלה כתב מה על פתק, ויפן כה וכה וירא כי אין איש ויטמון בספרו של אביה. בום! הסוד התגלה. ואותו "משרת פשוט" הפך ל"משרת משה". היא עוד תחשוף בעצמה את זה הסוד בפני כולם בבוא העת.

משנודע הדבר, הושיב רבי גדליה את "שלום המשרת" לימינו בראש השולחן, ולימים, כמו שנביא בסמוך, אף הכתיר אותו כממשיך דרכו. הוא אף שידך אותו עם חנה בתו, זו שראתה אותו מחלון מטמין את הפתקים.

וכן נתגלגל הענין, כי ביום פטירתו של ר' חיון, התקבצו כל חכמי הישיבה, ורבים מהמוני העם, לחלוק לו כבוד אחרון, וכולם תוהים ושואלים, על מי יטיל הרב בצוואתו, לעמוד בראש ישיבת המקובלים בית אל. בדריכות וברע, פתחו תלמידי הרב את מכתב צוואתו, ולמקרא תוכנה, כמעט ופרחה נשמתם מקרבם, וכך היה כתוב: "מצווה אני עליכם בראש ובראשונה, למנות אחרי את המקובל האלוקי, אשר רוח אלוקים בקרבו, הרב הגאון רבי שלום התימני "משרת הישיבה". הנאספים לא האמינו למראה עיניהם ולמשפט אזהניהם, וחושו כי דעת הרב חיון נשתבשה עליו בעת שכתב את הצוואה, שהרי איש מהמונים בירושלים לא ידע עד רגע זה את גדול קדושתו של הרש"ש האלוקי, ניצוץ נשמת האריז"ל. או אז פתחה הצדקת חנה ביתו של הרב חיון את פיה ואמרה לנאספים, "משרת" זה, אינו אלא צדיק יסוד עולם נסתר במעשייו, ובחכמתו הגדולה הצליח להסתיר מכם את ידיעותיו בתורה בנגלה ובנסתר. כל סודות התורה נהירים וברורים לו, כמו שהנחיים לו סימטאותיה של ירושלים של משה.

הרש"ש עמד בראש חברת רבנים מפורסמים שנקראה "חברת אהבת שלום" ובין תלמידיו היו החיד"א, הרב יום טוב אלגאזי (מהר"ט אלגאזי), ר' חיים דילרוזה ור' גרשון מקיטוב גיס הבעל שם טוב. תלמידים אלה היו כמעט בני גילו של הרש"ש (ר' גרשון מקיטוב היה מבוגר מהרש"ש ביותר מעשרים שנה) ולמרות זאת נחשב הרש"ש בעיניהם לרבם.

מספריו: • אמת ושלום: בו מביע התנגדות לספרי קבלה שחזרו אחרי המקובל ר' חיים ויטל ומביא ביאורים על ספר עץ חיים • נהר שלום: סיפרו העיקרי והגדול בו הוא משיב לחכמי תונים על עשרות שאלות שנשאל בקבלה. • סידורו של הרש"ש: לפי כוונות האריז"ל. • רחובות הנהר: ביאור על הקדמות האריז"ל.

במה הפסח שנת ה'תקמ"ב קיים הרש"ש את מצוות אכילת מצה עם ייחודים וסודות נעלים, נתנמנם לאחר הסדר ואז הודיע שהגיע זמנו להפטר מהעולם. לפני פטירתו התעטף בשלילת תופת, הרבה בלימוד תורה ככוונות ייחודים, הבטיח שהמתפללים על קברו לכל ישועה נדרשת, תפילה בלב תמים לא תחזור ריקם, והחזיר נשמתו לבוראו. חי כ-57 שנים. ציונו: בהר הזיתים מעל ציונו של אור החיים הקדוש, מצד שמאל. בנו ר' יצחק.

בוקר אחד, בשעה מוקדמת מידי לפני שהשמש סיימה לפזר את קרניה לבתי הספר, ולפני שזאטוטי תבל הספיקו לפתוח את עיניהם, ולפרוץ בשירת מודה אני קולנית. עמדה אישה אחת במטבח ביתה. בשלה, סדרה, מהרה לסיים את עיסוקי שעת בוקר זו. מייחלת לרגע אחד עם תינוק שמגרר, לרגע של משחק שקט עם הגדולים יותר, שבויה בחלומה המציאות כה שונה, נו היא מבינה, אין איך לשנות את העולם, אין איך לחזור אחרי יום עבודה עם אותן אנרגיות. וכך, כשהתפקיד כבר ברור, נשאר לה רק לגרור... ולשמוח.

האם לכך התכוון המשורר? מרעימה עליה המחשבה. האם לראות את החיים, לסלוח, להמשיך, להישאב לשגרה? ופתאום זה מגיע, הרגע הזה, המתוק, היקר, המאיר, אישה יקרה תראי כמה את פה בעולמם של כולם, לרגע כזה ייעדך הבורא שתביני את כוחך בעולם. דואגת לגוף דואגת לנפש מרימה את ביתך על רגליו, תני לעצמך כמה רגעים של פשוט להנות מה-עכשיו.

לא לחפש שמשוהו יקרה. כי הטוב ביותר עתה לפניך, להנות מהרגע, מכוס הקפה, מזאטוטים שמושכים ברגליך. חד פעמי הוא הרגע הזה, אחד מפלאי הבריאה לפניך. מתוק הוא הרגע, חולף הוא מהר. תכניסי תנשמי אותו אלייך. זהו, ואז שקט, בראש ובלב. ושמחה עם תודה מתפרצת, תודה שזיכית אותי אבא יקר, תעזור לי להנות מכל רגע ולך להודות. ואת -כבר עם ניצוץ שנדלק בעיניים ממשיכה את משימות השגרה הפעם עם לב דלוק ושפתיים בורקות וזאטוטים ביחד עם שירה.

סיפורה של אישה, סיפורו של תפקיד עצום ורב ממדים. היא בסיס לכל כך הרבה אנשים, חיים, רגשות, חוויות. ודורות. עוד מברית העולם היית אם כל חי - ומאז עד עתה את יוצרת צורה, כי בלי צורה המציאות חסרה. את מעין מנוע ליצירת חיים, בעולם בשותפות עם נותן הנשמה וגם יוצרת חיים, בנפש רוח ונשמה.

כמה כוח את צריכה להחזיק את כל זה על כתפיים, את ראויה לאהבה הערכה והוקרה ביחד עם זה זו שליחות ומשימת חיים. את לא צריכה להיות מישהי אחרת. לא טובה יותר, לא חזקה יותר. רק — את. מדויקת כמו שאת הרגע, עם הכוח שאין-יש לך, עם הבלבולים שלך, עם כל כולך וכול רבדיך, השלמים שבעיניך ואלו ששלמים בך בלי שאת רואה את שלמותם. כך נולד בך מן קסם, שמרים אותך ואת כל מי שלצידך על הרגלים. "כתיב אעשה לו עזר במה אישה עוזרתו לאדם א"ל אדם מביא חיטין, חיטין כוסס? פשתן, פשתן לובש? לא נמצאת מאירה עיניו ומעמידתו על רגליו" (יבמות ס"ג א). **כמה עוצמתית** את כשאת משחררת את הרצון שלך לשלוט ומאפשרת לקב"ה להוציא בשבילך את הטוב ביותר. **פי כמה עוצמתית** את כשאת בטוחה - שאת לא לבד והוא מנהיג ומכוון.

יש רגעים בחיים שבהם אנחנו מרגישות שאנחנו בתנועה, בעשייה, ולכאורה חיות את כל מה שהחיים מזמנים — ובכל זאת, איפשהו בפנים, יש חלק קטן שרוצה יותר. שמשתוקק לעוד. לא יותר עבודה. לא יותר תפקידים. 'אמת הפנימית' שרוצה דבר בסיסי אחד - יותר נשמה, יותר חיות. יותר נשימה. יותר אמת. הרבה פחות סטרס, הרבה יותר שמחה. "כל הנשמה תהלל יה" על כל נשימה ונשימה. לפעמים זה מרגיש כמו לחפש ולפעמים, כמו קריאה חרישית שמוזכרה: היי, את כאן. את עושה את העבודה מצוין, מכוונים אותך לעצור מעט כי יש משהו אחד שאת זקוקה לו יותר מלהמשיך הלאה, והדבר האחד הזה לאפשר לעצמך פשוט להתחבר. להתחבר לעצמך למתנות שלך כאן להתחבר למי שבראך, להניח מרדיפת טרדות העולם רק לרגע, להיות, בכיף ברכות בחמלה. לחבק את הרגע לראות בו את הטוב, להזמין את הרגע הבא!!!

דרך שמתחילה בצעד קטן, אמיתי, עדין. צעד של חיבור. צעד שהוא תנועה פנימית, שנותנת לך תנוחת נפש רכה יותר, נשית יותר, מענגת יותר, פתוחה לקבל שפע יותר, ולצקת לתוכו את אורך!

החיים מזמנים לנו אינסוף התמודדויות. לכל אחת יש את השיעורים שהיא עוברת בחיים. כאם. כרעיה. כאישה שבחרה להוביל אור בתוך העולם. אנחנו יודעות שמאחורי כל אתגר מסתתרת מתנה. אבל לא תמיד יש לנו כוחות לפענח את המתנה הזו. במקום להילחם, אני מאמינה **בחיבור**. **חיבור לעצמך** — לא מתוך שיפוט, אלא מתוך חמלה. **חיבור לרצון שלך** — לא מתוך תסכול, אלא מתוך אמונה. **חיבור לחיים** — לא מתוך עייפות, אלא מתוך שמחה.

מזמינה אותך להתחבר מחדש: ללב שלך. לקול הפנימי שלך. לחלומות ששכחת שאת ראויה להם. ליכולת הטבעית שלך לגדול בשמחה ולא במאבק. את לא צריכה להשתנות את צריכה לגלות, את צריכה לרצות, ולהוציא אל הפועל את הטוב הזה שבך, את הכוחות שלך. את החיך שלך. את התפילה היחודית שלך.

לפעמים כל מה שנדרש כדי לשנות מסלול חיים שלם — זה להסכים להפסיק לרוץ. להקשיב. לנשום. ולבחור מחדש. מתוך מקום טוב. מתוך מקום רך. מתוך המקום שבו את לא אמורה להיאבק כדי להיות ראויה. **את כבר ראויה.**

שלחי לי הודעה. ספרי לי מה נגע בך. אני כאן, מקשיבה.

באהבה אמיתית אברכה לך!!

ליאורה דפן - מטפלת ומאמנת מנטלית

dahan.liora.co@gmail.com

מטרות העמותה

קמחא
דפסחא

לימוד
שירת
הבקשות
לילדים

בית
הוראה

לימוד
טעמי
המקרא

כולל
אברכים